

Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune vedtatt i Fredrikstad bystyre 11.12.2020

Fredrikstad kommune støtter behovet for en gjennomgang av valgloven. Høringsnotatet NOU 2020:6 Frie og hemmelige valg – ny valglov tar opp mange ulike forslag til endringer, både av prinsipiell og rent valgteknisk art. Fredrikstad kommune støtter flertallsforslagene fra valglovutvalget, med følgende unntak og kommentarer:

Elektronisk stemmegiving

Fredrikstad kommune mener valgordningen bør utvikles for fremtiden, ved at stemmegivingen blir mer elektronisk enn i dag. Forsøk med elektronisk forhåndsstemmegiving i utvalgte forsøkskommuner anbefales å bli gjenopptatt, med sikte på erfaringsbygging for utvikling av gode og sikre løsninger for fremtiden. Det er svært viktig at vi opprettholder den høye tilliten dagens valggjennomføring har i befolkningen, og slike omfattende endringer bør skje gradvis og forutsigbart. Ut i fra både et miljøperspektiv og som et effektiviseringstiltak, bør det legges til rette for elektronisk stemmegiving i valglokalet. En slik ordning vil kunne gjøre stemmesedler overflødige, og man slipper hele tiden å passe på at det til enhver tid er likt antall sedler i avlukket. I tillegg reduseres håndteringen av alt papiravfallet i etterkant.

Stemmerett for 16-åringer

Fredrikstad kommune støtter utvalgets forslag om stemmerett for 16-åringer ved kommune- og fylkestingsvalg.

Ordensregler

Fredrikstad kommune er ikke enig i utvalgets forslag om oppheving av forbudet på valginget mot velgerpåvirkning i rommene velgerne må passere til valglokalet. Fredrikstad kommune mener at dagens ordning bør videreføres, hvor dette ikke er tillatt. Det handler om ro og verdighet, slik at selve valghandlingen skal kunne gjennomføres på en rolig og god måte, uten forstyrrelser.

Elektroniske valgkort

Fredrikstad kommune mener at det ikke er behov for utsending av valgkort, verken digitalt eller på papir. Fredrikstad var en forsøkskommune for innføring av elektroniske valgkort. Vi erfarte at bruk av elektroniske valgkort skapte usikkerhet hos mange velgere. Det er også krevende å kommunisere at man kan reservere seg mot

elektronisk valgkort, for dermed å motta valgkort i posten, samtidig med at man kun identifiserer seg med ID-kort/bevis. Vi

opplevde også at mange frammøtte velgere, som hadde mottatt elektronisk valgkort, fikk problemer med å hente disse fram i valglokalet. Mange ble frustrert når de ikke fikk dette til, og det skapte ekstra arbeid for valgmedarbeiderne og ekstra kommunikasjonsutfordringer.

Med hensynet til stemmegiving i konvolutt må man uansett, som i dag, skrive ut valgkortet i valglokalet, da det ikke er mulig å vedlegge et digitalt valgkort i konvolutten.

Når det gjelder bruk av valgkort som en påminnelse om valget, så vil fravær av valgkort kreve ekstra kommunikasjonsiltak for å informere velgeren om når og hvor man kan stemme. Ved innføring av elektronisk manntall kan man forhåndsstemme i hele landet, og på valgdagen i hvilket som helst stemmelokale i egen kommune.

Når det gjelder effektiviseringsgevinsten som utvalget viser til, er vår erfaring at det er like effektivt med kun ID-kort og inntasting av personnummeret. Det elektroniske manntallet finner dermed fram til rett stemmegiver, som godkjennes og avkrysses av valgmedarbeideren.

Tidspunkt for avslutning av forhåndsstemmegiving

Fredrikstad kommune er ikke enig med utvalget i at forhåndsstemmingen skal avsluttes senest kl. 18.00 den siste fredagen før valgdagen.

Fredrikstad kommune gjennomfører forhåndsstemming blant annet i to handlesentre, hvor stengetiden er kl. 20.00. Erfaringsmessig er dette et tilbud som mange velgere setter pris på, og det ville være uheldig om valglokalet skal stenge tidligere enn senteret. Ved forrige kommunestyrevalg ble forhåndstemmene til andre kommuner hentet på lørdag, for å komme fram til rett kommune i tide. Denne ordningen mener Fredrikstad kommune bør videreføres

Valgkretser

Fredrikstad kommune støtter forslaget om å opprettholde 19 valgkretser som i dag. Sperregrensen bør videreføres på dagens fire prosent. Dette gir en god balanse mellom å hindre fragmentering og å sikre god proporsjonalitet i valgordningen.

Strykninger

Fredrikstad kommune støtter utvalgets flertall som ikke ønsker å gjeninnføre strykninger ved kommunestyrevalg. Strykninger gir et uheldig signal til dem som stiller seg til disposisjon som kandidater og kompliserer personvalget for velgerne og valgmyndighetene. Å gjeninnføre adgangen til strykninger gjør det i tillegg enklere å

gjennomføre velgeraksjoner og gir enda større innflytelse til de velgerne som forstår ordningen, enn det dagens ordning gjør.

Opptelling

Fredrikstad kommune mener at kravet til et riktig opptellingsresultat må gå foran hensynet til raskest mulig videresending av materiell, og støtter ikke at kommunene kun skal gjennomføre én opptelling ved fylkestingsvalg og stortingsvalg.